

DARSDA MULOQOTNI TASHKIL ETISH USULLARI

Yusupova Gulnoza Abduxafizovna

Kalit soʻzlar: *fikr, taʼlim, axborot, muloqot, maqsad, faollik, ragʻbatlantirish, munozara, bilim, savol, tanqidiy fikrlash.*

KIRISH

Dars jarayonida samarali muloqot — oʻqituvchi va oʻquvchilar oʻrtasidagi axborot almashinuvi, fikr almashish va taʼlim maqsadlariga erishish uchun zarur vositadir. Yaxshi tashkil etilgan muloqot taʼlim samaradorligini oshiradi, oʻquvchilarning faolligini ragʻbatlantiradi va dars muhitini ijobiy qiladi.

Darsda muloqotni tashkil etish usullari

Savol-javob usuli

- Oʻqituvchi oʻquvchilarga savollar berib, ularning bilim darajasini aniqlaydi.
- Oʻquvchilar fikrlarini ifoda etishga, tanqidiy fikrlashga oʻrgatiladi.
- Savollar ochiq va yopiq boʻlishi mumkin.

Munozara va debatlar

- Mavzu boʻyicha oʻquvchilar guruhlariga boʻlinib, fikr almashadilar.
- Qarama-qarshi nuqtai nazarlar tahlil qilinadi.
- Ijtimoiy va mantiqiy koʻnikmalar rivojlantiriladi.

Guruhlarda ishlash

- Oʻquvchilar kichik guruhlariga boʻlinib, topshiriq bajaradilar.
- Hamkorlikda ishlash va fikr almashish jarayoni tashkil qilinadi.
- Har bir guruh aʼzosi oʻz fikrini bildirishga undaladi.

Rolli oʻyinlar va dramatizatsiya

- Hayotiy vaziyatlarni sahnalashtirish orqali muloqot koʻnikmalari shakllantiriladi.
- Oʻquvchilar turli rollarni bajarib, muloqotda oʻz-oʻzini namoyon etishni oʻrganadilar.

Loyiha va tadqiqot ishlari

- Oʻquvchilar mustaqil yoki guruh boʻlib loyiha ustida ishlaydilar.
- Muloqot jarayoni doimiy boʻlib, fikr almashish va muammolarni hal qilishga

qaratilgan.

Multimedia va texnologiyalar yordamida muloqot

- Onlayn platformalar, video va audio materiallar yordamida interaktiv darslar.
- Chat, forum va boshqa vositalarda oʻzaro fikr almashinuvi.

Fikr bildirish va muhokama qilish

- Oʻquvchilarga oʻz fikrlarini erkin ifoda etishga imkon berish.
- Muloqotda boshqalarni tinglash va hurmat qilish koʻnikmalarini shakllantirish.

Samarali muloqot uchun pedagogik tavsiyalar

- Har bir o‘quvchiga so‘z berish imkoniyatini yaratish.
- Faol tinglashni rag‘batlantirish.
- Ijobiy va konstruktiv fikr almashishni qo‘llab-quvvatlash.
- Muloqotni doimiy va rejalashtirilgan shaklda tashkil etish.
- Muloqot jarayonida hissiyot va kayfiyatni nazorat qilish.

XULOSA

Darsda muloqotni samarali tashkil etish ta’lim jarayonining sifatini oshiradi, o‘quvchilarning faolligi va o‘zaro hurmatini kuchaytiradi. Turli usullarni uyg‘un qo‘llash orqali pedagog darsni yanada qiziqarli va samarali o‘tkazishi mumkin.